

kmet Janez Potisk po domače Horvat tako nesrečno padel, da je brezzavesten smrtno bolan in je njegovo življenje na vagi.

To so nasledki klerikalnega hujskanja in puntarije. Ako se jim ne posreči, da povzročijo na zborih nemira ali celo pretepanja, se potolčejo pa med seboj. Mir vam bodi in ljubite se med seboj. Kdor seje veter, žanje vihar.

Tako je bila stvar pri slov. bistriskem zborovanju. Ti „Slov. Gospodar“ pa si prinesel poročilo v zadnji številki celo narobe, kakor je že tvoja navada. Tvoj poročnik si zasluži prav pošteno, da ga imenujemo prav po slovenski „zvit lažnjivec“; stvar tako narobežno poročati, k temu sliši velikansko breme brez-značajnosti; kdor je na iste vaje, mu streže po njegovem mnenju v politično čast. Če se laže, more se tako lagati, da končno že sam veruje.

Vsi tisti, kateri so se zborovanja udeležili, naj že bodejo od katere koli stranke, naj sodijo o pravici in prepričani smo, da bodejo v lahkoči preudarili neverjetne laži poročevalca „Slov. Gospodarja“ od zborovanja „Slov. kmečke zveze“ v Slov. Bistrici.

Nov časnik.

„Slovenski Gospodar“ izlegel je „mladega“, to je, en mali listič, nič večji kakor kak koledar in ki ima samo osem strani. Notri v teh osmih straneh pa ni skoraj nobene besede, katera bi se že preje ne bila v „Gospodarju“ brala. Kdor si toraj naroči ta list, ki na leto stane samo 50 krajcarjev, prihrani si naročnino za „Gospodarja“, ki stane na leto dva goldinarja. Nikdo pa si naj ne domišljuje, da mi naročitev na ta „Naš Dom“ priporočamo, kajti stara izkušnja uči, da otroci slabih starišev so tudi ničvredni, in iz kakjega jajca se tudi še nikoli mlad ptič izlegel ni. Da se „Gospodar“ zlaže, kadar le usta odpre, je znana stvar, toraj vsakih osem dni; „Naš Dom“ bode pa

biti, zakaj sem te medalje dobil; res ne — če me tudi takoj pobiješ.“

„Trotil ti“, zavpije Peter nad njim ves razsrjen. Kaj govoriš tu v nebesih tako neumno žlobodrijo? Kaj misliš ti od nas tu gori, ha? V kraljestvu večnega veselja, od pobijanja govoriti!? Kaj takega pa ne! Zdaj ti rečem zadnjokrat: Če se ne domisliš, kaj si dobil svoje medalje, ne bo z v nebesa iti, nič.“

Hofrat začel je zdaj milo prositi in z vso resnobo priznal, da se res za vzroke najmanje domisliti ne more, zakaj je dobil medalje.

Peter bil je že ves divji, ker ga ena edina duša tako dolgo zadržuje, je lino na vratih srdito zaputnil ter pričel eno za drugim malo preglasno šinfati. Kaj tacega! Ta kuja vec s svojim „hofrattitlno“ kantar bi imel pravico, da se ga ima prec zadej za angeljem postaviti, ali kakor da bi hotel ves častni krostor pri nas imeti, ha-ha-ha! ki še niti ne ve, kaj je tiste svoje črepinje na prsih dobil. Ali sem pameten? Cela komedija prav za prav enkrat ni tako vredna, da se jaz tako „giftam.“

zato manje lagal, ker izhaja vsakih štirinajst dni in ker ima tako malo papirja in malo tiska.

Že v prvi številki, ki je 23. maja izšla, skušal je „Naš Dom“ kmete nalagati in bilo bi se mu morda posrečilo, ko bi „Štajerca“ ne bilo, kateri strogo pazi in ki se niti z lepimi besedami slepiti ne pusti.

„Naš Dom“ piše med drugim tudi sledeče:

„Vsi veste, kako hudi časi so dandanes posebno za kmeta. Človeka solze oblijejo nad marsikaterim kmetским domom. Stari oče je bil še tu gospodar, bil je poštenjak stare korenine; v hiši so imeli vsega zadosti, bili so srečni in zadovoljni. Pa prišli so drugi časi. Kjer je bil poprej pošten in premožen kmetский dom, je sedaj žalostna, z dolgovi obložena puščava, ali pa se že tujec tam šopiri, domačin pa je moral zapustiti očetovski dom ter iti s trebuhom za kruhom.“

Kako bridko je, zapustiti očetovski dom! „Ljubo doma, kdor ga ima.“ Ni lahko na svetu milejšega kraja, kakor je ljuba domača hiša. Tu je zapopadeno vse, kar nam je na svetu najbolj milo in drago. V očetovskem domu je tekla naša zibelka, tu smo preživeli srečna otroška leta tu nas vse spominja naših starišev, bratov in sester. Očetovski dom je ognjišče družine pa tudi vogelni kamen občine, dežele, cesarstva. V domači hiši rastejo pridni občani, domovini in cesarju pa zvesti podložniki.

Zares, prav imaš, ti ljubi mali mladi „Gospodarček“ ako praviš da se kmetu godi slabo in da se je njegov denar preselil v druge žepe. Ali ako hočeš pošten biti, moraš tudi povedati, kdo ima danes njegov denar.

Vsak starejši kmet vedel se bode še spominjati, kako je pri nas pred 30 leti izgledalo. Sicer tudi ta krat kmet ni ničesar preveč imel, ali imel je vsaj toliko, da je živeti zamogel in se mu ni vsaki dan treba bati bilo, da ga bo kdo iz njegovega domovja pogнал. Ali ne samo kmetu se je takrat boljše godilo, temuč tudi obrtnikom, krčmarjem in kramarjem v vaseh, trgih in mestih. Ljudje postali so takrat bogati, ali danes? danes gre eden za drugim v nič. Sedajšnji čas trpi kmet tako kakor obrtnik in trgvec. **Samo en stan ne trpi, to so advokatje, koji zmirom boljše kupčije delajo, kolikor bolj se kmeta toži in**

„Kaj pa imaš Peterl?“ zasliši se nakrat mili glas zraven Petra, ki se ga pa je tako prestrašil, kajti pred njim stal je nebeški oče.

„Odpusti mi že, ljubi gospod, ker sem bil zopet enkrat tako razsrjen. Včasih mora se pa že prav oslovsko potrpežljivost imeti, tukaj na straži pri nebeških vratih. Zunaj stoji zdaj ravno neki umrli hofrat, piše se Lojkovič . . .“

„Ej, saj vem“, vmešal se je nebeški oče v govor in se smejal.

„ . . in čes tega sem se jaz tako presneto jezil. Misli si ljubi oče le, ali se ne more tak star krokar nikakor domisliti, zakaj je svoje medalje dobil. Ali se ni čez tako zabitost za jeziti?“

„Pojdi, pojdi Peterl“, ga je nebeški oče pomiril, „ne smeš se čez tako neumnost takoj razsrditi. In to grdo „šinfanje“ in kletvino, saj veš, jaz ne morem tega trpeti. Čez kaj takega se „giftati!“ Poslušaj! Kadar o kaki stvari nisi na čistem, veš ja, kaj imaš storiti. Zakaj sem pa jaz tukaj? Bi bil pač mene poprašal. Veš ja vendar, da sem jaz vseveden.“

rubi, in samo ena kupčija cvete — posojilnice, ker je kmet prisiljen tam nove dolgove delati. Advokati nabirajo stotisočake, gotovo na postavni in pošteni način, ali na stotine kmetov gre pri tem v nič in se jih iz njihovega domovja prežene, posojilnice pa zidajo po mestih za kmečki denar palače, od katerih kmet nima nič, in še nalagajo stotisočake v državnih papirjih na mastne obresti.

Tako dragi kmetje, hočemo tudi mi nekaj izdati: ove bogate posojilnice in bogati advokatje dajejo denar, da se izdaja „Gospodarček“ imenovan „Naš Dom.“

Ti ljudje govorijo o kmetem stanju in o slabih časih! Zlodja! Ako bi oni mislili pošteno, bi kmetu tudi lahko pomagali. Ako so oni kmetški prijatelji, naj dajejo kmetom denar iz posojilnic mesto proti 6—7⁰/₀, po 4¹/₂⁰/₀ obresti in naj kmeta ne pustijo tako naglo zarubiti in eksekvirati, če siromak plačati ne more. Od lepih besed pa ne bo nikdo sit.

Vojna v Južni Afriki.

Na bojišču se zadnji čas nič kaj posebnega ne dogaja. Angleži vedno sporočajo v svet, da so oni zmagovalci, ali, od druge strani se jih zavrača in postavlja na laž. Resnica je, da se Buri še vedno krepko branijo in njihovo število raste od dne do dne in napravljajo Angležem mnogo sitnosti in skrbi. Londonski listi dobivajo z vseh strani poročila, da se raztresene burske čete, ki se nahajajo na kapskem in na oranjskem ozemlju zbirajo. Poveljstvo teh zbranih čet prevzame Dewet, ki je baje že na kapskem ozemlju. Iz tega sklepajo listi, da se pripravljajo Buri na kak poseben naskok. Ravno ti listi beležijo tudi vest, da hoče lord Kitchener odstopiti od zapovedništva angleške armade v Južni Afriki, in zdi se jim to umljivo po tem, kar izkazuje statistika južnoafrikanke vojne. Do 1. maja t. l. imeli so Angleži 249.416 mož v Južni Afriki. Od teh jih je 14.978 umrlo, 17209 je bilo ranjenih, 76582 je bilo odpravljenih zopet domov, med temi je 47509 invalidov, a resničnih uspehov vojne ni skoro nobenih.

Pred par dnevi so Angleži pod poveljstvom polkovnika Wilsona poskusili zajeti med Nylstromom in

„Saj je pa res, pravi Peter in se pri tem po čelu potrkal, da je kar tlesknilo in bi bil skoraj zopet jezen postal, ker mu to preje samemu ni v glavo padlo. Ali Peter se je kar zopet nekaj domislil in vprašal: „Glej, ljubi oče, povej mi le precej, čemu in zakaj je hofrat Lojkevič tam doli na zemlji dobil svoje medalje; to ni vseeno samo zaradi reda, ampak jaz sem sedaj sam radoveden.“

Zdaj je nebeški oče položil svojo roko na Petrovo ramo, mu pri tem tako milo v oči pogledal, in potem čisto tiho, tako, kakor da bi razun Petra nobeden slišati ne smel, rekel: Vidiš, Peterl, danes je prvokrat, da si me ti s tvojim vprašanjem spravil v zadrego. Ja — jaz sem vsegaveden, to že velja, — ali — za kaj je hofrat Lojkevič dobil svoje medalje, tega jaz sam ne vem. Tako. Zdaj ga pa le hitro spusti notri.

Sandriverjem nahajajoče se Bure, pa so bili od nasproti so odbili Angleži naskok Burov na nekine „Standard“ poroča, da se je udalo 16 Burov, vsa imeli nalogo spraviti 12500 goved in 12000 ovč na sever. V Londonu je minister Chamberlain pri kapskem guvernerju Milnerju na čast banket. V njegovem govoru je rekel Chamberlain, da čaka Milner pri povratku v Južno Afriko posebno važna naloga, ustvariti v Južni Afriki tako federacijo, kakoršna je v Avstraliji.

Iz Bruselja se 29. maja brzojavi: Uradno naznanja, da je dobil Krüger poročilo, da so pri dne 2. maja blizu Pretorije Angleže popolnoma porazili. Angleži so imeli 49 mrtvih in 150 ranjenih, 600 Angležev so Buri vjeli.

Razne stvari.

Iz Koroškega. Koroška „Bauern-Zeitung“ pravi, da je v št. 20. z dne 16. maja t. l. daljši vprašanje poslanca Gratzhoferja na ministrstvo predsednika glede gospodarske zadruga v Sinči na Koroškem. Iz te interpelacije je jasno razvidno, kako čudne razmere vladajo v tej, za ubogega kmeta plodovito in koristni“ zadrugi. Predaleč bi sicer segalo, če bi vse navesti, kar je pisala „Bauern-Zeitung“, le mi bomo tem kaj več zve širši svet, posebno pa ti ta kmetška duša, hočemo po večjem navesti, kakni spodarijo ti svedrasti klerikalci v tej zadrugi. Po znano, je glava tej zadrugi prefekt v Marijanišči v Podgorici, še mlad duhovnik, ki se ne bo drugo bolj zastopi, kot na svoj prezvišeni postoj Gospodarska zadruga je pri ustanovitvi pač R. od države podporo, toliko manj pa ji je deželna taiste, kajti gospodje v deželnem zboru imeli vsa brihtne glavce in takoj so uvideli, da ta zadruga ni ustavljena na podlagi tacihih pravil, kakor druge enake zadruga. Pri drugih, dobro organiziranih drugih sprejme se član z dvajsetero varnostja, za gospodarski zvezi v Sinči vesi postane pa da vsakdo član, če le vplača v nikoli sito eno krono in to je tembolj sumljivo, ker večina te zadrugnih pravil niti videla ni, še manj jih N. roke dobila in vsled tega tudi čuda ni, če se v zadrugnikov svojih dolžnosti ne zaveda in če o po cele stvari še pojma nima. Med tem ko se v jedp „Lagerhausih“ kupčije na ta način sklepajo, da vzame zadruga poljske pridelke od svojih članov, o nino le z 80% tržne cene plača in se trudi potem o v prid zadruga kar najdražje prodati, ravna jo D. podarski zadrugi vse drugače. Tam se kupujm itd. neposredno od članov za polno vrednost. v n. pr. plačala je Sinčevaška gospodarska zav. gospodu Leopoldu Kramerju v Grebinji b. št. 929 l. 1900 za 81 kilogr. ovsa po gl. 5.10 znesek gl. 4.65 ali ravno 100%. Pri takem po je tedaj naravno, da zadruga svojim zadrugnikn more izplačati nikakih deležev in torej ni čudn udje mrmrajo. A gospodje „zadregapašati“ v vedo pomagati. Združili so namreč z gospod